X. SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU TOWARZYSTWA

MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO

W KRAKOWIE

ZA ROK 1921

(JEDENASTY ROK ISTNIENIA MUZEUM)

ADRES TOWARZYSTWA I ZARZĄDU MUZEUM:
KRAKÓW, WAWEL L. 7.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO
W KRAKOWIE. — CZCIONKAMI DRUKARNI LITERACKIEJ
POD ZARZĄDEM L. K. GÓRSKIEGO. — 1922.

ZAPROSZENIE.

Wydział Towarzystwa Muzeum etnograficznego w Krakowie zaprasza do wpisywania się na Członków Towarzystwa.

Wkładka miesięczna 10 marek polskich.

Członkowie - założyciele płacą jednorazowo 2.000 marek polskich.

Wpisowego nie opłaca się.

Upraszamy najuprzejmiej Szanownych Członków Towarzystwa o jednanie nowych Członków i zbieranie przedmiotów muzealnych.

Zwracamy uwagę na str. 14.

Wydział.

Drożyzna, wzrastająca z dnia na dzień, i dochodząca szalonym krokiem do niesłychanej wprost wysokości, zaniepokoiła Wydział Towarzystwa i postawiła go w trudnem położeniu wobec pytania, czy dalsze utrzymanie Muzeum etnograficznego i otwarcie go dla zwiedzającej publiczności jest możliwem. Brakło pieniędzy na utrzymanie służącego, na utrzymanie zakładu w czystości i porządku, na opał jednej jedynej salki, używanej jako pracownia i kancelarja, na remunerowanie zarządcy Muzeum, który cały dzień poświęca tutaj pracy. 150 czynnych członków nie było w stanie utrzymać dalej Muzeum, a znowu trudno się było pogodzić z myślą, aby bogate nasze zbiory o wielomiljonowej materjalnej wartości zamknąć w jedenastym roku istnienia Muzeum. Nie widząc innego wyjścia z tego przykrego położenia, wniósł Wydział memorjał do Wysokiego Ministerstwa Wyznań religijnych i Oświecenia publicznego z prośbą o upaństwowienie naszego Muzeum, o przejęcie utrzymania jego na koszt państwa.

Ponieważ przeprowadzenie upaństwowienia Muzeum nie da się łatwo i prędko przeprowadzić wobec stosunków dzisiejszych, przeto Wysokie Ministerstwo w ocenie pożytecznej działalności Muzeum etnograficznego udzieliło temuż znaczniejszej subwencji i przyrzekło również wydatne poparcie w roku następnym. W ten sposób usunięte zostało grożące nam niebezpieczeństwo zamknięcia Muzeum oraz zapewniony dalszy jego rozwój. Za tak wielką życzliwość W. Ministerstwa W. R. i O. P. oraz referentowi tej sprawy, W. P. Michalskiemu, Wydział składa niniejszem gorące podziękowanie wraz z prośbą o dalszą pomoc i opiekę.

Działalność naszego Muzeum i jego wartość naukową stwierdza też Polska Akademja Umiejętności w Krakowie, powierzając nam w depozyt zbiory swoje etnograficzne. Otrzymaliśmy 139 przedmiotów z Azji, między temi oryginalny ołtarz Buddy i aptekę mongolską, obejmującą 219 leków i książkę lekarską. Zbiory te pochodziły z darów prof. Juljana Talko-Hryncewicza i Witołda Świętopełk-Mirskiego. Nadto dostaliśmy 454 pisanek ruskich i trzy obrazy olejne, przedstawiające popiersia Podolaków.

Ostatnia sala na parterze została już zapełnioną szafami i urządza się w niej zbiory przedmiotów z Azji, Afryki i Ame-

ryki. Będzie to początek przyszłego muzeum etnologicznego, jakiego nie mieliśmy na ziemiach polskich.

Tak, pomimo wielu trudności w dzisiejszych ciężkich czasach, Muzeum etnograficzne wzrasta, rozszerza się, budzi coraz większe zainteresowanie się kulturą ludową i szerzy znajomość stosunków etnograficznych w państwie.

Praca w Muzeum.

W roku sprawozdawczym korzystali ze zbiorów naszych i pracowali w Muzeum profesorowie uniwersytetów, pp.: dr Jan Stanisław Bystroń i dr Eugenjusz Piasecki z Poznania, oraz p. dr Adolf Chybiński ze Lwowa. Nadto czynili tu studja artyści-malarze plastycy, nauczyciele i nauczycielki rysunków i robót ręcznych oraz uczniowie i uczenice Akademji sztuk pięknych i Szkoły przemysłowej. Muzeum nasze dostarczało też wzorów do zakładów przemysłu artystycznego i wyrobu zabawek.

Odbywała się też w dalszym ciągu praca nad inwentaryzacją zbiorów.

Muzeum dostarczyło 19 przeźroczy p. Aleksandrowi Borawskiemu, który łaskawie przyrzekł miewać wykłady o naszem Muzeum w swoich podróżach po Polsce.

Kustosz, p. Seweryn Udziela, napisał kwestjonarjusz w celu zebrania materjału o zwyczajach, odnoszących się do święcenia ziela w dniu 15 sierpnia, i rozpowszechnił go w przeszło 3.000 egzemplarzach między młodzieżą szkół średnich i nauczycielstwem szkół powszechnych w całej Polsce od Karpat po Puck, spodziewając się, że zbiór rękopisów w bibljotece muzealnej powiększy się napływającemi odpowiedziami.

Pracę w Muzeum utrudnia w wysokim stopniu brak odpowiedniej sali na pracownie.

Dary.

Otrzymaliśmy wiele obietnic, ale darów mało przybyło do zbiorów muzealnych, a pożądanem jest bardzo zbierać, co można i składać w Muzeum etnograficznem, gdyż lud nasz widocznie dąży obecnie szybko do wyzbycia się dawnych sprzętów, naczyń, narzędzi, odzieży, obrazów i t. d. i zastąpienia ich nowymi, może wygodniejszemi, czasem lepszemi, ale przeważnie tandetą fabryczną, którą jednak wieśniak uważa za oznakę wyższej kultury, a pragnie się tem popisać, bo go dzisiaj stać na to. Dawne skrzynie i łóżka malowane, żarna i kołowrotki wędrują na strych, a częstokroć, niestety, zrąbane służą na opał. Nieraz więc w bardzo łatwy sposób możnaby uzyskać do Muzeum etnograficznego takie przedmioty, wyrzucone z izby i skazane na zagładę, byle tylko zechciał kto zwrócić na to uwagę. Przeto prosimy gorąco Szanownych Członków naszego Towarzystwa i Czcigodnych Przyjaciół

Muzeum, aby zechcieli ratować od zagłady te resztki starodawnej kultury ludowej. Niechaj przyszłe pokolenia przynajmniej w Muzeum etnograficznem dowiaduje się, jak żyli dawniej mieszkańcy wsi i miasteczek.

Od 10 osób otrzymaliśmy w darze 18 przedmiotów, a to: sprzętów domowych 2, odzieży sztuk 4, przedmiotów gospodarczych 2, zwyczajowych przedmiotów 1, okazów sztuki ludowej 8 i zabytków przedhistorycznych 1.

Przedmioty te pochodzą od następujących osób: P. Jerzy Brzostyński darował blaszany dzwonek dla bydła z Orawki na Orawie; W. Ks. Buroń w Jabłonce na Orawie: starodawny zegar żelazny góralski; P. Walerjan Kryciński w Krakowie: „czółko", noszone w r. 1883 przez wieśniaczki szlachcianki w Berezowie; ś. p. Marja Dembowska w Zakopanem: drzeworyt ludowy (klocek) z Płazowa, przedstawiający św. Jerzego i wieczerzę Pańską; W. Ks. Ferdynand Machaj z Lipnicy na Orawie: siedm obrazów malowanych na szkle; W. Ks. Edmund Majkowski w Poznaniu: dwa kabatki sukienne kobiece z pod Kórnika z roku 1870; P. Ksawery Rawicz Mysłowski: starodawny czepek kobiecy złotolity ze Spisza; P. Leopold Węgrzynowicz: siekierkę kamienną z powiatu borszczowskiego; P. Wierczkowa z Jabłonki na Orawie: starodawny lichtarz góralski i P. Kazimierz Witkiewicz: głowę turonia z Sieniawy pod Nowym Targiem.

Wszystkim ofiarodawcom składamy na tem miejscu najpowinniejsze podziękowanie i prosimy o dalszą pamięć o zbiorach muzealnych.

Bibljoteka

chociaż powoli, ale stale wzrasta. W roku 1921 przybyło 80 dzieł i broszur w 80 tomach, wartości 5.918 marek.

Obecna bibljoteka muzealna obejmuje 983 dzieł i broszur w 1246 tomach, wartości 9.122 marek 80 fenigów według cen przedwojennych.

Zakupiliśmy tylko 2 książki za 1300 marek, a resztę otrzymaliśmy w darze. Towarzystwo Naukowe w Warszawie ofiarowało 4 dzieła, Dom im. Matejki w Krakowie 2 dzieła, Muzeum etnograficzne w Poznaniu 3, Redakcja „Wiadomości Archeologicznych" w Warszawie i „Orlegu Lotu" w Krakowie po 1, Prof. Jan St. Bystroń 2, Prof. Juljan Talko-Hryncewicz 7, P. Kazimierz Kaczmarczyk 9, ś. p. Aleksander Kunze 2, P. Seweryn Udziela 43 i P. Juljan Zborowski 5. Nadto P. J. Zborowski nadsyłał do bibljoteki muzealnej stale wycinki treści etnograficznej z różnych dzienników i innych czasopism.

Za dary te składa Wydział należne dzięki.

Goście.

W 172 dniach, kiedy Muzeum było otwarte, zwiedziło zbiory 11.653 osób, to jest po 67 osób każdego dnia przeciętnie, a 2240 osób więcej, aniżeli w roku 1920. Najwięcej gości miało Muzeum etnograficzne w maju, bo 2645 osób, a najmniej w grudniu, gdyż tylko 291 osób.

W tym roku przyjmowaliśmy w Muzeum 132 wycieczki, liczące 5791 osób. Wśród tych wycieczek było 58 z Krakowa, 31 z byłej Galicji, 38 z Królestwa, 4 ze Śląska i 1 z Wilna. Liczba wycieczek zwiększyła się także o 43. W wycieczkach brała udział przeważnie młodzież szkolna ze szkół powszechnych, średnich i zawodowych.

Fundusze.

Dalszy rozwój naszego Muzeum byłby wstrzymany, a utrzymanie tegoż nader utrudnione z powodu szybko wzrastającej drożyzny, gdyby nie pomoc Wysokiego Ministerstwa Wyznań religijnych i Oświecenia publicznego, które raczyło nam udzielić wybitniejszej subwencji i raczyło zapewnić wydatną pomoc w przyszłości. To też Wydział Towarzystwa był w możności pierwszy raz przyznać trzem pracownikom w Muzeum subwencję w miesięcznej wysokości 12.250 marek dla wszystkich trzech razem. Znaczna kwota została też użytą na sprawienie dalszych szaf, bez których rozmieszczenie przedmiotów byłoby niemożliwem.

Wydział Towarzystwa ma nadzieję, że społeczeństwo nasze poprze materjalnie Muzeum etnograficzne w Krakowie przez liczne wpisywanie się na członków i składanie rocznej wkładki, która jest nader niska, aby umożliwić współudział w dźwiganiu Muzeum najszerszym warstwom ludności.

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1921 roku.

Dochody.

Wkładki członków:		
a) założycieli	36080·— mk	
b) zwyczajnych	24038·— „	= 60118·— mk
Subwencje:		
a) Ministerstwo W. R. i O. P.	450000 mk	
b) Kasa Oszcz. m. Krakowa .	500 „	= 450500·— „
Wstępy do Muzeum		46262·27 „
Dary jednorazowe		5815·10 „
Różne		4640·62 „
Saldo z r. 1920		5802·73 „
	Razem . .	573138·72 mk

Wydatki.

Utrzymanie budynku	1384·65	mk
Sprzęty i urządzenia muzealne	175905·—	„
Sprzęty i naczynia gospodarskie	1055·—	„
Zakupno przedmiotów do Muzeum	12856·—	„
Instalacja i konserwacja zbiorów	2409·—	„
Bibljoteka	9140·—	„
Opał	26300·—	„
Remuneracje pracowników w Muzeum	147000·—	„
Służba i dyżury	34159·—	„
Druki	16925·—	„
Spłata długów i procentów	990·45	„
Opłaty pocztowe i wydatki kancelaryjne	1913·40	„
Razem . .	430037·50	mk
Saldo książkowe (gotówka)	143101·22	mk
Długi w Kasie oszczędności	1950·—	„

ZESTAWIENIE.

Dochody		573138·72	mk
Wydatki	430037·50 Mk		
Długi	1950·— „ =	431987·50	„
Nadwyżka . .		141151·22	mk

FUNDUSZE SPECJALNE

1. Na studja nad strojami i zdobnictwem ludowem.

Dochód.

Gotówka z r. 1920	637·—	mk
Narosłe odsetki	11·—	„
Razem .	648·—	mk

Wydatek.

Za rysunki haftów	400·—	mk
Pozostaje gotówka	248·—	mk

II. Na wydawnictwo polskich haftów kolorowych.

Dochód.

Gotówka z r. 1920	7816·95 mk
Narosłe odsetki	270·05 „
Gotówka pozostała na rok 1922	8087·— mk

W Krakowie, dnia 31 grudnia 1921.

Skarbniczka: *Marja Jarnuszkiewiczowa.*

Przewodniczący: *Prof. Juljan Talko-Hryncewicz.*

Komisja rewizyjna:

Dr Edmund Długopolski. *Leopold Węgrzynowicz.*

Członkowie.

W poczet członków-założycieli wpisało się tego roku 14 osób, a mianowicie WP.: Anczyc Wacław, Biesiadecki Franciszek, Borawski Aleksander, Bugiel Włodzimierz, Freisinger Władysław, Hauptmann Maksymiljan, Kasyno polskie w Sanoku, Kępliczowa Stefanja, Porajewski Jan, Salmonowicz Stefan, Torosiewicz Klemens, Tyrankiewicz Helena, Wolański Adam i Zieliński Mieczysław. Liczba członków-założycieli podniosła się do 67.

Zato liczba członków czynnych zmniejszyła się o 11 i liczy obecnie tylko 144 osoby. Wprawdzie w ciągu roku 1921 zapisało się nowych członków 18, ale z pośród członków dawniejszych ubyło 26. Trzech członków zabrała nam śmierć nieubłagana.

Umarł Marjan Udziela, dr med., inspektor sanitarny, wierny przyjaciel naszego Muzeum od pierwszych chwil jego założenia. Zbiory muzealne wzbogacił wielce cennemi przedmiotami. Zajmując się etnografją od szeregu lat, ogłosił drukiem: „Medycyna i przesądy lecznicze ludu polskiego“, Warszawa, 1891. — „Wiek dziecięcy w medycynie ludowej“, Tarnów, 1891. — „Trwanie życia w Janowie“, Kraków, 1899. — „Z ludowej weterynarji w Bośni“. Lwów, 1902. — „Ein Beitrag zur Volksthierheilkunde in Bosnien“. Wiedeń, 1902. — „Przyczynki do medycyny ludowej“. Kraków, 1905. W rękopisie zostawił: „Trwanie życia w Gródku Jagiellońskim“.

Umarł też długoletni zarządca naszego Muzeum, Antoni Warchałowski. Ukochał Muzeum etnograficzne i pracował w niem z zamiłowaniem prawie do ostatniego tchnienia życia. Pracując w zawodzie nauczycielskim blisko lat 40, ukochał młodzież, to też zawsze z wielką przyjemnością oprowadzał wycieczki szkolne po

zbiorach muzealnych; umiał wyjaśnić wszystko przystępnie i w młodych sercach niecić zainteresowanie i miłość do wszystkiego, co nasze.

Cześć ich pamięci!

Według powyższego zestawienia liczy Towarzystwo muzealne 211 członków, to jest o 4 więcej, niżli w roku ubiegłym.

Skład Towarzystwa.

Wydział:

Przewodniczący: Talko-Hryncewicz Juljan.
Zastępca: Ks. Fijałek Jan.
Skarbniczka: Jarnuszkiewiczowa Marja.
Sekretarz: vacat.
Kustosz: Udziela Seweryn.

Członkowie:

Estreicher Stanisław,
Ostrowski Witołd,
Sawicki Ludomił.

Członkowie-założyciele:

Anczyc Wacław.
Hr. Badeni Henryk Stanisław.
Biesiadecki Franciszek.
Borawski Aleksander.
Bugiel Włodzimierz.
Bujak Franciszek.
Bujak Jan.
Bujakówna Anna.
Chrzanowska Anna.
Chrzanowska Wanda.
Chrzanowski Ignacy.
Cieńska Tadeuszowa.
Dąbczańska Helena.
Dziewulska Antonina.
Dziewulski Stefan.
Eljasz-Radzikowska Wanda.
Frankowski Eugenjusz.
Freisinger Władysław.
Galewska Wanda.
† Galewski Stefan.
Bar. Götz-Okocimski Jan.
Hauptmann Maksymiljan.
Horodyński Zbigniew.

Januszewski Marjan.
Jarnuszkiewiczowa Marja.
Kasyno polskie w Sanoku
Kępliczowa Stefanja
Kłębkowski Kazimierz.
I. Koło Tow. Szkoły Ludowej w Krakowie.
Komornicki Stefan.
Kosińska Marja.
Konopczyńska Jadwiga.
Kostanecki Kazimierz.
Malanowicz Leon.
Muzeum lubelskie.
Mysłowski-Rawicz Ksawery.
Natanson Władysław.
Nowicki Franciszek.
Pacynowa Stanisława.
Piłsudzki-Giniatowicz Stefan.
Pogonowska Joanna.
Porajewski Jan.
Ptaśnik Jan.
Rada powiatowa chrzanowska.
Rada powiatowa nowosądecka.
Radoński Feliks,
Radońska Marja.
† Rothert Władysław.
Salmonowicz Stefan.
Semkowicz Władysław.
Słomczyna Melania.
Stowarzyszenie Nauczycielek w Krakowie.
Tałko-Hryncewicz Juljan.
Tomicki Stanisław.
Torosiewicz Klemens.
Tyrankiewicz Helena.
† Udziela Edmund.
Udziela Mieczysław.
Udziela Seweryn.
Udzielanka Stanisława Wanda.
Udzielina Helena (starsza).
Willerowa Olga.
Wolański Adam.
Wrzosek Adam.
Ks. Zalasiński Andrzej.
Zarząd Główny Tow. Szkoły Ludowej.
Zieliński Mieczysław.

Członkowie zwyczajni:

Antoniewicz Włodzimierz, dr, prof. uniw., Warszawa.
Bałaban Józef, dyr. szkoły wydz., Lwów.
Bałabanowa Marja, dyr. szkoły wydz., Lwów.
Bąkowski Klemens, dr, adwokat, Kraków.
Bielak Franciszek, prof. gimn., Kraków.
Bieliński Stanisław, dyrektor elektrowni, Kraków.
Bienkowski Piotr, dr, prof. Uniw., Kraków.
Biernacka-Rudnicka Halina, Warszawa.
Bogdanowiczowa Jadwiga, Lwów.
Brzostyński Adam Marjan, sędzia, Kraków.
Bujakówna Ewa, Lwów.
Bujak Jakób, Lwów.
Bystroń Jan Stanisław, dr, prof. Uniw., Poznań.
Bystrzonowski Antoni, ks., dr, prof. Uniw., Kraków.
Chilewski Maksymiljan, dr, Kraków.
Chudyba Stanisław, ks., prof., Kraków.
Chybiński Adolf, prof. Uniw., Lwów.
Czynciel Celestyn, inżynier, Kraków.
Długopolski Edmund, dr, prof. gimn., Kraków.
Domagalska Marja, dyr. szkoły wydz., Kraków.
Domiczek Karol, Lwów.
Drexlerówna Luna, Lwów.
Drozdowski Karol, dyr. szkoły wydz., Kraków.
Duda Franciszek, dr, Kraków.
Dymek Janusz, Kraków.
Ebenberger Adam, inżynier, Lwów.
Eljasz-Radzikowska Marja, artystka-malarka, Kraków.
Estreicher Stanisław, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Fijałek Jan, ks., dr, prof. Uniw., Kraków.
Fonferkowa Eda, żona lekarza, Chrzanów.
Fonferko Edward, dr med., Chrzanów.
Frączkiewicz Stanisław, por. wojsk pol., Kraków.
Freindl de Freindelsberg Jan, inżynier górniczy, Kraków.
Fryze Stanisław, inżynier, Lwów.
Gajczak Kazimierz, dyrektor elektrowni, Sosnowiec.
Galewska Wanda, Warszawa.
Galewski Tadeusz, Warszawa.
Gallenhofer Helena, naucz., Jurczyce.
Garanówna Teresa, naucz., Wola Łużańska.
Gawroński Andrzej, dr, prof. Uniw., Lwów.
Godlewski Emil, dr, prof. Uniw., Kraków.
Gross Adolf, dr, adwokat, Kraków.
Halberstadt Hilary, Warszawa.
Hallerówna Anna, Jurczyce.

Hałaciński Kazimierz, Kraków.

Jakubiec Jan, dr, prof. gimn., Kraków.
Jakubowski Stanisław, prof. szkoły realn., Kraków.
Januszkiewicz Roman, inżynier, Lwów.
Jarnuszkiewiczowa Marja, Kraków.
Jasiński Ludwik, inspektor szkolny, Sanok.
Jaworska Marja, Lwów.

Kaczmarczyk Józef, ks., dr, prof. Uniw., Kraków.
Kaczmarczyk Kazimierz, dr, Poznań.
Karasiński Tadeusz, Lwów.
Kasprzyk Ludwik, ks., radca miejski, Kraków.
Klimkiewicz Alfred, Biłgoraj.
Komorowski Bolesław, dr med., Kraków.
Koło krajoznawcze, państw. gimn. żeńskie, Kraków.
Kosch Teodor, dr, adwokat, Kraków.
Kowalska Stanisława, Borysław.
Kozłowski Stanisław, inżynier, Lwów.
Kłębkowska Bronisława, Kraków.
Kłębkowski Witołd, asyst. politech., Lwów.
Krzyształowicz Franciszek, dr, prof. Uniw., Warszawa.
Kulig Zygmunt, ks., prof. gimn., Kraków.
Kunzek Henryk, dr, Kraków.
Kuncewicz Cecylja, przełożona gimn., Zamość.
Kutrzeba Stanisław, dr, prof. Uniw., Kraków.
Kwiatkowska Zara, Kraków.
Kwiatkowski Jan, Kraków.
Kwiatkowski Józef, kustosz Muzeum Narod., Kraków.
Kwiatkowski Ludwik, inżynier Lwów.

Leichtfriedowa Stanisława, Kraków.
Lepszy Leonard, radca, Kraków.
Lewakowska Janina, Warszawa.

Łaska Helena, Kraków.
Łoś Jan, dr, prof. Uniw., Kraków.
Ługowski Michał, Lwów.

Mach Marjan, Rudawa.
Maciejowski Zygmunt, dyr. gimn., Warszawa.
Makarewiczowa Helena, Kraków.
Morecka Jadwiga, Kraków.
Muzeum im. hr. Dzieduszyckich, Lwów.
Müller Edward, Kraków.

Nitsch Alma, Kraków.
Nitsch Kazimierz, dr, prof. Uniw., Kraków.

Ognisko Nauczycielskie, Swoszowice.
Opęchowski Edward, dyr., Warszawa.
Orszulski Teofil, inspektor szkolny, Limanowa.
Ostrowski Witołd, inspektor stowarzyszeń przem., Kraków.

Paraszczakówna Olga, Kraków.
Paszkiewicz Tadeusz, dr, sędzia, Nowy Targ.
Petrażycki Leon, dr, prof. Uniw., Warszawa.
Piasecki Eugenjusz, dr, prof. Uniw., Poznań.
Piekarski Kazimierz, Lwów.
Piotrowski Kazimierz, budowniczy, Krzeszowice.
Piotrowska Zofja, nauczycielka, Krzeszowice.
Pogorzelski Stefan, dyr. gimn., Kraków.
Pruszyński Zenon, właściciel zakładu litogr., Kraków.
Rada miejska, Przemyśl.
Ramułtowa Stanisława, Bykowce.
Reut Marja, Piotrków.
Rogoyski Kazimierz, dr, prof. Uniw., Kraków.
Rosenblatt Emanuel, dr, prof. Uniw., Kraków.
Rostafiński Józef, dr, prof. Uniw. Kraków.
Rotblattówna Róża, Warszawa.
Rubczyńska Stanisława, Lwów.
Rubczyński Władysław, inżynier, Lwów.
Ruśkiewicz Tomasz, inżynier, Warszawa.
Sawicki Ludomił, dr, prof. Uniw., Kraków.
Schlosserówna Karolina, dyrektorka szkoły, Kraków.
Ścisłówna Anna, dyrektorka szkoły, Skawina.
Słomka Jan, dyr. gimn., Opatów.
Stobiecki Stefan, inżynier, Kraków,
Stokłosińska Elżbieta, Kraków.
Straszewski Kazimierz, inżynier, Siersza Wodna.
Sulikowski Tadeusz, Kraków.
Sulikowska Zofja, Kraków.
Sulimirski Wit, Lwów.
Sułowski Tadeusz, dyrektor, Warszawa.
Szaynok Władysław, inżynier, Lwów.
Szczerbiński Jan, dr, Dębica.
Szeptycka Jadwiga, hr., Przyłbice.
Tomicka Jadwiga, Lwów.
Tomicki Józef, Lwów.
Treter Bogdan, Kraków.
Tyrankiewicz Helena, Kraków.
Udziela Seweryn, (młodszy), dyr. gimn., Jarocin.
Wańczura Alojzy, inspektor szkolny, Lwów.
Wardzała Jan, naczelnik stacji kolej., Nowy Targ.
Wasung Jan, Lwów.
Węgrzynowicz Leopold, prof. gimn., Kraków.
Węgrzynowski Lesław, dr med., Lwów.
Widzyński M., inżynier, Lwów.
Witkiewicz Kazimierz, bibljotekarz Muzeum przemysł., Kraków.
Włodek Jan, dr, Kraków.
Włodkowa Zofja, Kraków.

Wójcik Stanisław, prof., Kraków.
Wójtowicz Władysław, ks., proboszcz, Węglówka.
Wróblewski Bolesław, inspektor policji, Warszawa.
Zawadzka Marja, Kraków.
Zborowski Juljusz, prof. gimn., Zakopane.
Żurawski Kazimierz, dr, prof. Uniw., Warszawa.
Żurowski Józef, dr, konserwator, Kraków.

Czego nam potrzeba do zbiorów Muzeum etnograficznego?

Muzeum etnograficzne pragnie odtworzyć życie ludu, jakiem ono jest w dniu powszednim i świątecznym — w chwili radości i w chwili smutku — gromadzi więc przedmioty (lub ich rysunki), jakich lud używa w pewnej miejscowości i jakie posiada. Najpożądańsze są przedmioty naturalne, a gdy ich nie można dostarczyć, trzeba je zastąpić modelami, malowidłami, rysunkami i fotografjami.

Do zbiorów muzealnych potrzebne są:

1. Modele, rysunki i fotografje kościołów, cerkwi i bożnic drewnianych i takichże dzwonnic, kapliczek, chat, spichlerzy, młynów, tartaków, foluszów i t. d.

2. Okazy, modele, rysunki i fotografje sprzętów, jak: skrzyń, łóżek, kołysek, stołów, stołków, ław, półek, szafek na naczynia, sąsieków i t. d., obrazy malowane na szkle, drewnie lub płótnie, zamki, kłódki i t. p.

3. Okazy, rysunki i fotografje naczyń: garnków, misek, dzbanków, cebrzyków, konewek, beczek, łyżek, noży, nożyków, czerpaków, stępek, kaganków, lichtarzy i t. p.

4. Okazy, modele, rysunki i fotografje narzędzi rzemieślniczych i rolniczych, a więc: kądziele, kołowrotki, międlice, cierlice, warsztaty tkackie, garncarskie, kuśnierskie — pługi, brony, żarna, łopaty, widły, biczyska — uprząż na konie i jarzma na woły, wozy, sanie, — stępy, przyrządy do wytłaczania oleju i t. d.

5. Okazy, rysunki i fotografie strojów codziennych i świątecznych, letnich i zimowych, dziecięcych, męskich i kobiecych.

6. Okazy, rysunki i fotografje przedmiotów, służących do ozdoby mieszkania i ubrania, n. p. różnych „światów“ z opłatków, pająków ze słomy, ptaków z jaj lub makówek, wycinanek z papieru — pierścieni, szpilek, spinek, krzyżyków, medalików, lasek, tabakierek, bukietów i t. p.

7. Okazy, rysunki i fotografje przedmiotów, związanych z uroczystościami, jak: szopki, gwiazdy, turonie, kozy, podłaźniki, ogródki czyli wózki wielkanocne, wieńce dożynkowe, wiązki ziela święconego, palmy, różdżki weselne, kołacze, korowaje, pisanki wielkanocne i t. p.

8. Instrumenta muzyczne: więc piszczałki, różne trąby i trąbity, skrzypki własnego wyrobu, liry, kobzy, rogi, gwizdawki gliniane i t. p.

9. Laski czyli kule wójtowskie, laski z karbami (na karbach liczą kopy zwożone z pola do stodoły i t. p.), oznaki cechowe (cechy), przezmiany i t. p.

10. Zabawki dziecięce: piłki, grzechotki i różne inne wymyślane lub używane przez dzieci.

11. Wreszcie wszelkie inne przedmioty, których tutaj nie wymieniono, a których lud używa lub używał, czy to przy pracy, czy przy zabawie.

12. Rękopisy ze zbiorami pieśni ludowych, zagadek, przysłów, bajek, podań, legend, baśni — z opisami wesel, chrzcin i pogrzebów, dożynków i innych zwyczajów ludowych. Fotografje ludu przy pracy i zabawie, fotografje uroczystości ludowych i t. p.

* * *

Gdyby w każdym powiecie znalazła się przynajmniej jedna osoba, którąby zajęła się zbieraniem przedmiotów w swojej okolicy dla Muzeum etnograficznego, zainteresowała tą sprawą znajomych swoich i zachęcała ich do współdziałania, to wkrótce Muzeum etnograficzne mogłoby zadośćuczynić wymaganiom i potrzebom naukowym, a społeczeństwo polskie mogłoby być dumne, że stworzyło sobie w dawnej stolicy polskiej, w Krakowie, instytucję poważną, pożyteczną i piękną, której mu tak bardzo brakowało.

Sprawę tę gorąco polecamy inteligencji naszej i upraszamy najdrobniejsze nawet przedmioty nadsyłać do Muzeum etnograficznego w Krakowie, Wawel L. 7.